

คู่มือ
การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของสถานประกอบการ

โดย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำคู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของสถานประกอบการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะบอกเล่ากิจกรรมต่างๆในการที่สถานประกอบการ จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ สาระในคู่มือจึงเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ นำร่องส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

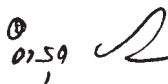
ศูนย์เรียนนับเป็นสถานศึกษาประเภทใหม่ที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติกำหนด ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมจัดการ ศึกษาได้อย่างอิสระ ที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาบุคลากรเข้ากับความต้องการขององค์กร และสามารถถอดบทเรียนในการสำเร็จ การศึกษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งนับเป็นเรื่องใหม่และเป็นครั้งแรกของ สังคมไทยที่เปิดโอกาสให้สถานประกอบการมีสิทธิในการจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐานและสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาที่เรียกว่าศูนย์การเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง โดยได้รับการผ่อนคลายจากกฎระเบียบของรัฐในการ จัดการศึกษาเป็นอันมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน นอกจากนี้ กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรียังได้ให้การอุดหนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาสำหรับ ศูนย์การเรียนรู้อีกด้วย

ความร่วมมือจากสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จะช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กยากจนที่ไม่มี
โอกาสได้เรียนต่อได้มีโอกาสเรียนต่อพร้อมกับการมีงานทำได้เป็นอันมาก
อันเป็นการยกระดับการศึกษาให้กับคนไทย ขณะเดียวกันก็ได้ช่วยแก้
ปัญหาการมีงานทำให้กับสังคม รวมทั้งช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
ให้กับประเทศ

แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่รู้จัก
หรือได้รับรู้เกี่ยวกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการใน
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. 2547 จึงยังไม่
สนใจที่จะจัดตั้งศูนย์การเรียน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งรณรงค์สร้างความ
เข้าใจในกฎกระทรวงฉบับนี้ให้แก่สถานประกอบการได้รับทราบมากยิ่งขึ้น
รวมทั้งจัดทำคู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนของสถานประกอบการ เพื่อ
เป็นแนวทางให้สถานประกอบการที่ประสงค์จะจัดตั้งศูนย์การเรียน
ดำเนินการได้สะดวกยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอขอบคุณสถานประกอบการ
ทั้ง 6 แห่ง ที่เข้าร่วมดำเนินการโครงการนำร่องฯ ได้แก่ บริษัทในกลุ่ม
สมบุญณ์ ซึ่งเป็นสถานประกอบการแห่งแรกที่เข้าร่วมโครงการฯ ถัดมา
ได้แก่ บริษัทไดสตาร์ อิเลคทริก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ
บริษัทซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) บริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด
บริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) และโรงแรมรอยัล คลิฟ
บีช รีสอร์ท ที่ร่วมทดลองจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่สร้างคุณค่าและ
ความหลากหลาย ซึ่งเป็นความงามให้กับการศึกษาไทย ซึ่ง ศาสตราจารย์
นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวว่า “ความหลากหลาย เป็นความงาม

การมีสี่เพียงสี่เดียว มีต้นไม้เพียงชนิดเดียว และมีคนชนิดเดียว ก็ย่อม
ไม่งาม ความหลากหลายจึงเป็นธรรมชาติที่เป็นความงาม ความถูกต้อง
ที่ต้องช่วยกันทำขึ้นมา แล้วเข้าไปเสริม จึงอยากเห็นการเข้ามาสนับสนุน
การศึกษาทางเลือกให้มากขึ้น”

(นายอรุณ จันทวานิช)
เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด

ของศูนย์การเรียนรู้

1. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการคืออะไร 1
2. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ
มีความเป็นมาอย่างไร 2
3. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ
มีหลักการแนวคิดในการจัดการศึกษาอย่างไร 4
4. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ
ต่างจากการจัดการศึกษาในสถานประกอบการ
รูปแบบอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วอย่างไร 5

การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ

5. ผู้จัดศูนย์การเรียนรู้เป็นใคร 9
6. กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้
ในสถานประกอบการคือใคร 9
7. มีการจำกัดจำนวนพนักงานที่จะเข้าเรียน
ในศูนย์การเรียนรู้หรือไม่ 11
8. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ
จะต้องทำอย่างไร 12

	หน้า
9. แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ในสถานประกอบการประกอบด้วยอะไรบ้าง	13
10. ศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องใช้สถานที่ภายใน สถานประกอบการจัดการศึกษาหรือไม่ หากประสงค์ จะใช้สถานที่อื่นจะทำได้หรือไม่ อย่างไร	17
11. กรณีที่สถานประกอบการมีหลายสาขา จำเป็นต้องจัดทะเบียนขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ในทุกเขตพื้นที่การศึกษาหรือไม่	17

การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

12. ศูนย์การเรียนรู้จัดการศึกษารูปแบบใดได้บ้าง	19
13. ศูนย์การเรียนรู้จัดการศึกษาในระดับใดได้บ้าง	23
14. การจัดทำหลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้มีแนวทาง การจัดทำอย่างไร	23
15. สถานประกอบการจะจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ของสถานประกอบการเองได้หรือไม่ มีแนวทาง การจัดทำอย่างไร	27
16. หากศูนย์การเรียนรู้จัดการศึกษาโดยอิงกับ หลักสูตร ปวช. ศูนย์การเรียนรู้จะขึ้นกับสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือขึ้นอยู่กับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงาน ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน	29

	หน้า
17. การจัดทำแผนการเรียนของศูนย์การเรียน มีแนวทางอย่างไรบ้าง	30
18. พนักงานในบริษัทสามารถนำความรู้และ ประสบการณ์จากการทำงานมาเทียบโอน เข้าสู่ระบบหน่วยกิตเพื่อลดระยะเวลาในการศึกษา ได้หรือไม่ และมีขั้นตอนการขอเทียบโอนประสบการณ์ อย่างไร	34
19. ศูนย์การเรียนสามารถออกหลักฐานการศึกษา แก่ผู้เรียนในนามสถานประกอบการได้จริงหรือไม่ ศักดิ์และสิทธิ์ในการออกใบรับรองการจบการศึกษา ของสถานประกอบการจะได้รับการยอมรับอย่างไร สามารถใช้ทำอะไรได้บ้าง	36
20. สถานประกอบการจำเป็นต้องดำเนินการสอน เป็นประจำทุกปีหรือไม่ หากมีเหตุขัดข้องสามารถ ที่จะจัดการเรียนการสอนให้จบเป็นรุ่นๆ ไปได้หรือไม่	37
ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียน	
21. ผู้สอนในศูนย์การเรียนเป็นใครได้บ้าง และจำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือไม่	38
22. ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนจำเป็น ต้องเป็นผู้บริหารสถานประกอบการหรือไม่	40
สิทธิประโยชน์ที่ศูนย์การเรียนและผู้เรียนจะได้รับ	
23. สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับ เช่น เงินอุดหนุน การลดหย่อนภาษีเป็นอย่างไร	42

	หน้า
24. สิทธิประโยชน์อื่นจากภาครัฐนอกจากเงินอุดหนุน และการลดหย่อนยกเว้นภาษีแล้ว หมายถึงอะไร	45
25. ผู้เรียนจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง จากศูนย์การเรียนรู้	46

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้

26. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้ามามีส่วนร่วม จัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ ได้อย่างไรบ้าง	47
27. หน่วยงานอื่นๆ จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา ของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการได้อย่างไรบ้าง	49

ภาคผนวก

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 2547	52
ตัวอย่างแบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ	56
ตัวอย่างแบบอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ	57
ตัวอย่างแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ	58
ตัวอย่างคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ (กรณียกเลิกตามคำขอของเจ้าของสถานประกอบการ)	59

	หน้า
ตัวอย่างคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ (กรณี สพท. มีคำสั่งให้เลิก)	60
แบบคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียน	61
แบบบันทึกการเทียบโอนผลการเรียน	62
แบบรายงานผลการเทียบโอนผลการเรียน	63
แบบคำร้องขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	64
แบบบันทึกการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	65

ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด ของศูนย์การเรียนรู้

1. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการคืออะไร

ศูนย์การเรียนรู้ เป็นสถานศึกษารูปแบบใหม่ประเภทหนึ่ง ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนด โดยมาตรา 12 ได้กำหนดให้ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ มีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 18 ได้กำหนดให้ ศูนย์การเรียนรู้เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกประเภทหนึ่ง โดยมาตรา 18(3) ได้กำหนดให้ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด ซึ่งจะเห็นได้ว่า หน่วยงานต่างๆ ดังกล่าว สามารถจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ได้ แต่หากเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ไม่ได้จัดโดยหน่วยงานภาครัฐก็จะต้องจัดการศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด

สำหรับศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 2547 ซึ่งออกตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของ**ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ**ว่า หมายถึง **สถานที่เรียนที่สถานประกอบการจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงนี้**

● 2. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการมีความเป็นมาอย่างไร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ที่จะยกระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของคนไทยให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติและสงบสุข ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เป็นไปอย่างรุนแรงและรวดเร็ว จึงกำหนดให้คนไทยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

เพื่อตอบสนองต่อเจตนารมณ์ดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดหลักการสำคัญในการจัดการศึกษา ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบกับการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่กว้างขวาง หลากหลายเท่าที่ควร จึงยังไม่สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนในมิติต่างๆ รวมถึงกลุ่มบุคคลที่ต้องการการศึกษาเป็นพิเศษได้ รวมทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและ

การเพิ่มขึ้นของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ดังนั้นมาตรา 12 จึงกำหนดให้บุคคล องค์กร และสถาบันสังคมอื่นๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อนในอดีต จึงทำให้มีศูนย์การเรียนเกิดขึ้น ศูนย์การเรียนที่จัดโดยสถานประกอบการจึงนับเป็นศูนย์การเรียนประเภทหนึ่ง

นอกจากนี้มาตรา 13 14 และ 61 ยังได้กำหนดให้ รัฐต้องสนับสนุนให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กร และสถาบันสังคมต่างๆ ดังกล่าวมีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสนับสนุนให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีความรู้ความสามารถในการให้การศึกษาแก่บุตร รวมทั้งเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

ประกอบกับนโยบายรัฐบาลในปัจจุบัน ที่ให้ความสำคัญกับการเร่งยกระดับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยให้ได้ 9.5 ปี และเร่งยกระดับการศึกษาของกำลังแรงงานร้อยละ 50 ให้ถึงระดับมัธยมศึกษา ภายในปี 2551 ซึ่งจากการประมาณการเป้าหมายผู้เรียนปีการศึกษา 2548 - 2551 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการการศึกษาจำนวนถึง 18.8 ล้านคน ซึ่งลำพังเพียงหน่วยงานของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรคงไม่สามารถรองรับการให้บริการการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าวได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมโดยเฉพาะสถานประกอบการที่

มีพนักงานเป็นจำนวนมาก และพนักงานส่วนใหญ่ยังมีระดับการศึกษาไม่สูงนัก ได้เข้ามามีส่วนร่วมและระดมทรัพยากรจากสถานประกอบการมาใช้ในการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ ก็จะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการเสริมการยกระดับการศึกษาของประชากรไทยให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้มากขึ้น

● 3. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการมีหลักการแนวคิดในการจัดการศึกษาอย่างไร

จากบทบัญญัติในมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุ องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น **มีสิทธิ**ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตาม**ที่กำหนดในกฎกระทรวง**

คำว่า **“มีสิทธิ”** ดังกล่าว แสดงว่าสถานประกอบการสามารถที่จะเลือกจัดหรือไม่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้ การจัดการศึกษาตามมาตรา 12 จึงนับเป็นทางเลือกในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานประกอบการที่ประสงค์จะจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยสถานประกอบการที่ประสงค์จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องดำเนินการตามที่**กฎกระทรวงกำหนด** ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน ไม่ว่าจะผู้ใดจะเป็นผู้จัดการศึกษาก็ตาม

แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 มุ่งเน้นให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีอิสระในรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีความหลากหลาย และมีความต้องการการศึกษาเป็นพิเศษ ซึ่งทำให้สามารถจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการที่หลากหลายของสถานประกอบการ และยังช่วยเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติที่ค่อนข้างแข็งตัวให้สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้มากขึ้น รวมทั้งยังเป็นแหล่งกำเนิดของนวัตกรรม แนวคิด และวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนการสอนอีกด้วย

● 4. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการต่างจากการจัดการศึกษาในสถานประกอบการรูปแบบอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วอย่างไร

จากหลักการแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจะมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1) เป็นสถานศึกษาที่บริหารจัดการโดยสถานประกอบการที่ยื่นขออนุมัติจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 2547 และสามารถออกหลักฐานการศึกษาให้แก่ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียนรู้ได้เอง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนเท่านั้นที่เป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเองทั้งหมด รวมถึงการออกหลักฐานการศึกษาแก่ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา

2) การจัดการเรียนการสอนของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ จะมีอิสระและมีความยืดหยุ่นสูงในการจัดการศึกษาได้มากกว่าสถานศึกษาทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องจัดการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาในระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการสามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการและกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนได้มากที่สุด จึงมีความหลากหลายได้มาก

3) บุคลากรของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ ได้แก่ผู้บริหารศูนย์การเรียน และผู้สนับสนุนการศึกษาในศูนย์การเรียน ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียน จะได้รับการยกเว้นจากราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในมาตรา 53 วรรคสี่ ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

4) ศูนย์การเรียน จะได้รับการผ่อนผันเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาที่ใช้กับสถานศึกษาทั่วไปของรัฐและเอกชน อาทิเช่น จำนวนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน และจำนวนอาคารสถานที่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ศูนย์การเรียนยังต้องดำเนินการตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) ศูนย์การเรียนในสถานประกอบการสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2) ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจะต้องยึดแนวการจัดการศึกษา การจัดระบบการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน รวมทั้งดำเนินการตามหลักสูตรตามที่กำหนดในหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

3) ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการต้องรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

4) ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จะเห็นได้ว่า ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจะต่างจากการจัดการศึกษาในสถานประกอบการรูปแบบอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วตรงที่การจัดการศึกษาในสถานประกอบการที่ผ่านมานหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดการศึกษาและดูแลการบริหารจัดการการจัดการศึกษาในภาพรวมทั้งหมด ตั้งแต่การดูแลหลักสูตรการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงการออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษาเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา โดยสถานประกอบการจะมีส่วนร่วมเพียงแต่จัดหาผู้เรียน จัดหาอาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน และอาจมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการวัดประเมินผลอยู่บ้าง

ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการตามกฎหมายกระทรวง จะมีความเป็นโรงเรียน/สถานศึกษาแห่งหนึ่งจึงสามารถบริหารจัดการการศึกษาได้ด้วยตนเองทั้งหมด ตั้งแต่การกำหนดหลักสูตรที่

ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเอง การจัดหาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา รวมถึงการออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษาให้กับพนักงานที่เป็นผู้เรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ศูนย์การเรียนรู้ อาจขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ในการจัดการศึกษาได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงแต่เพียงหน่วยงานเดียว โดยกฎกระทรวงฯ ข้อ 10 ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา และด้านอื่นๆ แก่ศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งให้การพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถแก่บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งให้การพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถแก่บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนแก่ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอน ผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารจัดการศูนย์การเรียน ในสถานประกอบการ

● 5. ผู้จัดศูนย์การเรียนเป็นใคร

ผู้จัดศูนย์การเรียนในสถานประกอบการก็คือ เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ที่เจ้าของสถานประกอบการมอบหมายให้ดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งในการขออนุญาต/อนุมัติจัดตั้งศูนย์การเรียน ผู้จัดศูนย์การเรียนจะต้องแนบสำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของสถานประกอบการ สำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของสถานประกอบการ และสำเนาใบอนุญาตการจัดตั้งสถานประกอบการประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้ที่ขอจัดศูนย์การเรียนเป็นเจ้าของสถานประกอบการ หรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของสถานประกอบการให้ดำเนินการจัดการศึกษา

● 6. กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ คือใคร

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. 2547 ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุตรบุญธรรมของลูกจ้าง กลุ่มที่ 2 พนักงานหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลของสถานประกอบการ

และกลุ่มที่ 3 บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ใกล้กับสถานประกอบการที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งไม่ใช่พนักงาน อันเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการได้เข้ารับการศึกษได้ด้วย

ตัวอย่าง เช่น ศูนย์การศึกษาปัญญาวิวัฒน์ของบริษัทซี.พี. เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด(มหาชน) ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เรียนไว้ดังนี้

(1) เป็นเด็กยากจนหรือเด็กด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเรียนต่อได้

(2) มีอายุระหว่าง 15-17 ปี

(3) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างต่ำ

ส่วนศูนย์การเรียนรู้ของบริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เรียนไว้ดังนี้

(1) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(2) มีอายุระหว่าง 15-17 ปี

(3) มีบุคลิกและความสามารถตามมาตรฐานของบริษัท เช่น หน้าตาที่เหมาะสมกับอาชีพ ชอบงานค้าขาย ชอบงานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

(4) มีความตั้งใจทำงานและรับผิดชอบ

สำหรับบริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เรียนไว้ดังนี้

ผู้เรียนที่เป็นบุคคลทั่วไป จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

(1) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

(2) มีบุคลิกภาพดี

ส่วนผู้เรียนที่เป็นพนักงานของบริษัทฯ ต้องมีคุณสมบัติ
ดังนี้

- (1) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
- (2) มีอายุงาน 1 ปีขึ้นไป นับจากวันแรกของการทดลองงาน
- (3) ได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ระดับรองผู้จัดการใหญ่ (รจญ.) หรือผู้จัดการฝ่าย (ผจฝ.)

● 7. มีการจำกัดจำนวนพนักงานที่จะเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้หรือไม่

ไม่มีข้อกำหนดในการจำกัดจำนวนพนักงานที่จะเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ในกฎกระทรวงฯ ดังนั้น สถานประกอบการจึงสามารถรับพนักงานเข้ารับการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ได้โดยไม่มี การจำกัดจำนวน ทั้งนี้ขึ้นกับความพร้อมของสถานประกอบการ และจำนวนพนักงานที่สถานประกอบการมุ่งเน้นที่จะให้การศึกษา

ตัวอย่าง เช่น ศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนในศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์แห่งละ 200 คน โดยศูนย์การศึกษาแต่ละแห่งจะรับนักเรียนได้ 4 ห้องเรียนๆ ละ 50 คน

ศูนย์การเรียนรู้ของบริษัทเทรน โทมัส เทสต์ จำกัด ได้กำหนดเป้าหมายการรับผู้เรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

ส่วนศูนย์การเรียนรู้ของบริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) กำหนดเป้าหมายการรับผู้เรียนไว้ ประมาณ 50 คน

8. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจะต้องทำอย่างไร

สถานประกอบการที่ต้องการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ จะต้องดำเนินการตามที่กฎกระทรวงฯ ข้อที่ 2-5 โดยสถานประกอบการจะต้องดำเนินการดังนี้

1) สถานประกอบการสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ให้แก่พนักงาน บุตรของพนักงาน และประชาชนทั่วไปที่อยู่ใกล้สถานประกอบการที่จัดการศึกษา ตามความพร้อมและความเหมาะสม และความต้องการของสถานประกอบการได้

2) ให้เจ้าของสถานประกอบการยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เป็นหนังสือต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานประกอบการตั้งอยู่

3) เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับคำขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ให้แจ้งสถานประกอบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

4) เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบกับแผนการจัดการศึกษาแล้ว ศูนย์การเรียนรู้จึงจะดำเนินการจัดการศึกษาได้

สำหรับการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ ข้อ 2 - 5 สถานประกอบการสามารถดำเนินการไปที่ละขั้นตอนหรือทีละข้อ หรือจะดำเนินการไปพร้อมกันทุกขั้นตอนหรือทุกข้อที่เดียวก็ได้ แล้วแต่ความพร้อมของสถานประกอบการ (ตัวอย่างคำขอจัดตั้ง

ศูนย์การเรียนรู้ และตัวอย่างหนังสืออนุญาตให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้
ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

● 9. แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ใน สถานประกอบการประกอบด้วยอะไรบ้าง

แผนการจัดการศึกษาของสถานประกอบการ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเป็นทั้งเข็มทิศนำทางและหางเสือที่ตัดท่ายให้การพัฒนาศักยภาพของพนักงานในสถานประกอบการมีรอบทิศทางที่ชัดเจน และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างผู้จัดการศึกษา ผู้อนุญาต ผู้นิเทศ รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม ติดตาม กำกับ ประเมินผล ตลอดจนเป็นการฉายภาพความคิดในการพัฒนาพนักงานเพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างสถานประกอบการกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ กฎกระทรวงฯ ข้อ 4 ได้กำหนดให้แผนการจัดการศึกษาต้องมีรายการอย่างน้อย 9 รายการดังนี้

1) **ชื่อศูนย์การเรียนรู้** สถานประกอบการสามารถกำหนดชื่อศูนย์การเรียนรู้ได้เอง ซึ่งอาจใช้ชื่อของสถานประกอบการ หรือชื่อของเจ้าของ หรือชื่ออื่นตามที่สถานประกอบการเห็นสมควรก็ได้

2) **วัตถุประสงค์** สถานประกอบการสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตรงกับความต้องการได้

3) ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ สถานประกอบการจะต้องระบุที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาให้กับพนักงาน

4) รูปแบบการจัดการศึกษา สถานประกอบการจะต้องระบุรูปแบบการจัดการศึกษาที่สถานประกอบการมุ่งจัดให้กับพนักงานหรือประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง โดยสถานประกอบการสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หรือจะจัดการศึกษาเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้

5) ระดับการศึกษาที่จัด สถานประกอบการต้องระบุระดับการศึกษาที่ต้องการจัดให้กับพนักงาน ว่าเป็นการศึกษาระดับใด เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (หลักสูตร ปวช.) เป็นต้น โดยสถานประกอบการจะจัดการศึกษาเพียงระดับใดระดับหนึ่ง หรือจะจัดหลายๆ ระดับไปพร้อมกันก็ได้ ขึ้นกับความพร้อมของสถานประกอบการเอง อย่างไรก็ตาม ระดับการศึกษาที่จัดจะต้องเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนดเท่านั้น จะสูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้

6) หลักสูตร สถานประกอบการต้องระบุหลักสูตรการศึกษาที่ต้องการจัดให้กับพนักงานว่า จะเป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรใด

7) ระบบประกันคุณภาพ สถานประกอบการต้องระบุระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่จะจัดให้มีขึ้น เพื่อเป็นการประกันในระดับหนึ่งว่า การจัดการศึกษาของสถานประกอบการจะมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสถานประกอบการจะต้อง

รับการตรวจสอบจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้วย

8) บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียน

สถานประกอบการต้องระบุบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์การเรียน ผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้สนับสนุนการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียน เพื่อให้ทราบถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานประกอบการว่ามีใครบ้าง การติดต่อประสานงานด้านต่างๆ จะติดต่อได้กับผู้ใด รวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาว่าสถานประกอบการมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้หรือไม่

9) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียน

สถานประกอบการต้องระบุว่า คณะกรรมการของศูนย์การเรียน ประกอบด้วยผู้ใดบ้าง ซึ่งคณะกรรมการศูนย์การเรียนเป็นได้ทั้งผู้ที่อยู่ในสถานประกอบการและผู้ที่อยู่นอกสถานประกอบการก็ได้ ตามที่สถานประกอบการเห็นสมควรว่ามีความเหมาะสม โดยบุคคลดังกล่าวสามารถให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนได้ดี โดยกฎกระทรวงฯ ข้อที่ 9 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการศูนย์การเรียน ประกอบด้วย เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้แทน ผู้แทนลูกจ้าง และผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับจำนวนของ คณะกรรมการศูนย์การเรียนให้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละสถานประกอบการ

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ดูแลระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อย่างไรก็ตามศูนย์การเรียนรู้สามารถกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เกินกว่าที่กฎกระทรวงฯ กำหนดได้ แต่จะต้องไม่ขัดกับอำนาจหน้าที่ที่กฎกระทรวงฯ กำหนดไว้

เมื่อสถานประกอบการได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้แล้วเสร็จ เจ้าของสถานประกอบการก็จะนำแผนการจัดการศึกษาไปยื่นขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้พร้อมกับหนังสือขออนุญาต/อนุมัติจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานประกอบการตั้งอยู่ต่อไป

ทั้งนี้สถานประกอบการสามารถศึกษาแผนการจัดการศึกษาได้จากแผนการจัดการศึกษาของสถานประกอบการ 6 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการนำร่องส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานประกอบการในรูปศูนย์การเรียนรู้ได้แก่ บริษัทในกลุ่มสมบูรณ บริษัทโดสตาร์ อิเลคทริก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัทซี.พี. เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) บริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) บริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด และโรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท

10. ศูนย์การเรียนจำเป็นต้องใช้สถานที่ภายใน สถานประกอบการจัดการศึกษาหรือไม่ หากประสงค์ จะใช้สถานที่อื่นจะทำได้หรือไม่ อย่างไร

ศูนย์การเรียนไม่จำเป็นต้องใช้สถานที่ภายในสถานประกอบการจัดการศึกษาทั้งหมด ตัวอย่าง เช่น ศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ มีการจัดการเรียนภาคทฤษฎีภายในศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ที่จัดตั้งขึ้น ส่วนภาคปฏิบัติผู้เรียนจะเรียนในร้านสาขาเซเว่น อีเลฟเว่น สำหรับศูนย์การเรียนของบริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) ผู้เรียนจะเรียนภาคทฤษฎีที่ศูนย์ฝึกอบรมของบริษัทฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่ 21/30-32 โครงการรอยัลซิดดีโอเวนิว อาคาร B ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ส่วนภาคปฏิบัติผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติในร้านอาหาร S&P ส่วนศูนย์การเรียนของบริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด ผู้เรียนเรียนภาคทฤษฎีที่บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเทอร์เน็ตซันแนล จำกัด(มหาชน) และเรียนภาคปฏิบัติตามเคาน์เตอร์ขายสินค้าในห้างสรรพสินค้า

11. กรณีที่สถานประกอบการมีหลายสาขา จำเป็นต้อง จดทะเบียนขอจัดตั้งศูนย์การเรียนในทุกเขตพื้นที่ การศึกษาหรือไม่

สถานประกอบการที่มีร้านสาขาหลายสาขาในเขตพื้นที่เดียวกัน หากประสงค์จะจัดตั้งศูนย์การเรียน สามารถรวมร้านสาขาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันให้มาเรียนร่วมกันในศูนย์การเรียนที่จัดตั้งขึ้นในเขตพื้นที่การศึกษานั้นได้ เช่น

ศูนย์การศึกษาปัญญาวิวัฒน์ สาขาสะพานควาย เป็นศูนย์การเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับผู้เรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจากศูนย์การเรียนจะอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แต่หากร้านสาขาอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 3 ก็จะรับพนักงานในร้านสาขาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ

อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการสามารถขอจัดตั้งศูนย์การเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้มากกว่าหนึ่งแห่ง หากมีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก และสถานประกอบการมีความพร้อมที่จะจัดตั้งศูนย์การเรียนเพิ่มขึ้น ดังเช่น บริษัทซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) ได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาปัญญาวิวัฒน์ในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีก 10 ศูนย์ ขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครมีเพียง 3 เขตเท่านั้น บางเขตพื้นที่การศึกษาจึงมีศูนย์การศึกษาปัญญาวิวัฒน์ได้มากกว่า 1 ศูนย์

การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

● 12. ศูนย์การเรียนรู้จัดการศึกษารูปแบบใดได้บ้าง

ศูนย์การเรียนรู้สามารถจัดการศึกษาได้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หรืออาจเลือกจัดการศึกษาได้มากกว่าหนึ่งรูปแบบ ตามความพร้อม ความสนใจ และความต้องการของสถานประกอบการดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยการศึกษาแต่ละรูปแบบมีลักษณะดังนี้

การศึกษาในระบบโรงเรียน มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเป็นชั้นเรียน เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยทั่วไป มีตารางเวลาเรียน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่แน่นอนชัดเจน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 15 ได้ให้ความหมายของการศึกษาในระบบว่า เป็นการศึกษาที่กำหนด จุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีอายุเกินวัยเรียนส่วนใหญ่ แต่ก็อาจจัดให้กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในวัยเรียนได้ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาในระบบโรงเรียนได้ ไม่ว่าจะการศึกษาในระบบหรือนอกระบบก็จะมีหลักสูตรการจัดการศึกษาที่ชัดเจน แต่การศึกษานอกระบบจะมีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็นวิธีเรียน เวลาเรียน เป็นต้น เพื่อมุ่งตอบสนองกับความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่มเป็นหลัก ซึ่ง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 15 ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบว่า เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

การศึกษาตามอัธยาศัย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 15 ได้ให้ความหมายการศึกษาตามอัธยาศัยว่า เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยเป็นการศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ เช่น การศึกษาสารคดีจากรายการทางวิทยุหรือวิทยุโทรทัศน์ ตามความสนใจของแต่ละคน การเรียนรู้วิธีประกอบอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยไปเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรระดับต่างๆ ได้ตามที่หลักสูตรกำหนด หากผ่านการประเมินตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการนำร่องที่ผ่านมา เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมที่เคยจัดมา ตัวอย่างเช่น บริษัทซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) มีการออกแบบการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ตามแนวคิดระบบทวิภาคีที่แท้จริงเช่นเดียวกับการจัดระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน โดยเน้นให้เด็กเรียนไปทำงานไปด้วยและยอมรับในฝีมือมากกว่าปริญญา และจัดการเรียน

แบบ work - based learning บนจุดแข็งพิเศษในองค์ความรู้ ธุรกิจค้าปลีกที่บริษัทฯ มีความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียน การสอนของทุกบริษัทที่เข้าร่วมโครงการนำร่องฯ ที่มุ่งเน้น การจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีอย่างแท้จริงเช่นกัน นอกจากนี้ บริษัทซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) ยังจัดการเรียน การสอนผ่านทางไกลวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ (video conference) แบบ real time เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปยังพนักงานที่อยู่ใน ชนบทให้มากขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้คนทำงานในท้องถิ่น โดยไม่ต้องถิ่นอีกด้วย อันเป็นการเสริมการศึกษาให้กับคนในชนบท ได้ติดอาวุธทางสมอง ศูนย์การเรียนจึงได้จัดให้ผู้ที่ยากจนได้เรียนฟรี นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเห็นว่า หากคนไทยมีการศึกษาที่ดีขึ้น มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศชาติ เจริญก้าวหน้า อันเป็นการช่วยประชาชนไทยทางอ้อมให้มี ความเข้มแข็ง เมื่อประเทศเข้มแข็ง คนไทยก็เข้มแข็งไปด้วย เมื่อ ประชาชนมีรายได้ในที่สุดก็จะกลับมาซื้อสินค้าของบริษัทต่อไป เป็นการตอบแทนบริษัทในภายหลัง ซึ่งบริษัทต้องช่วยสังคมก่อน

จากแนวคิดดังกล่าว ได้นำมาสู่การจัดการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งได้จัดแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม โดย กลุ่มที่ 1 เรียนภาคทฤษฎี 3 เดือน จากนั้นจึงฝึกปฏิบัติงานเป็นเวลา 3 เดือน ส่วนกลุ่มที่ 2 จะเรียนฝึกภาคปฏิบัติก่อน 3 เดือน ซึ่งก่อน ที่จะฝึกงานจะมีการปฐมนิเทศแนะนำการฝึกงานให้กับผู้เรียน และ ระหว่างที่ฝึกงานจะมีพนักงานในร้านเซเว่น อีเลฟเว่น เป็นพี่เลี้ยง ให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ นิเทศ

การฝึกงาน ให้ความรู้ระหว่างฝึกงาน รวมทั้งประชุมสรุปบทเรียน และปัญหาจากการฝึกปฏิบัติงาน จากนั้นจึงสลับกับกลุ่มที่ 1 ไปเรียนภาคทฤษฎีอีก 3 เดือน

สำหรับศูนย์การเรียนของบริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) มีการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในวันอังคารและวันศุกร์ที่ศูนย์การเรียน ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 21/30-32 โครงการรอยัล ซิตี้เวนิว อาคาร B ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ตั้งแต่เวลา 08.30-17.30 น. และเรียนภาคปฏิบัติหรือฝึกปฏิบัติงานที่สาขาร้านอาหารของบริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) สัปดาห์ละ 4 วัน โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ในวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดีหรือวันเสาร์ ซึ่งผู้เรียนจะได้หยุดเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน ตามที่ผู้บริหารร้านอาหารจะเป็นผู้จัดให้ตามความเหมาะสม

ส่วนศูนย์การเรียนของบริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด เดิมได้กำหนดให้มีการเรียนภาคทฤษฎี 2 วัน และฝึกภาคปฏิบัติ 2 วัน สลับกันไป แต่เมื่อดำเนินการเรียนการสอนไปได้ระยะหนึ่ง หลังเปิดเรียนพบว่า เด็กมีความสับสนบางครั้งลืมมาเรียน จึงปรับการเรียนการสอนใหม่เป็นการเรียนการสอนภาคทฤษฎี 1 เดือน (ซึ่งเรียนตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.) สลับกับการฝึกภาคปฏิบัติ 1 เดือน (โดยจะขอให้ผู้เรียนมาทำงานในวันเสาร์-อาทิตย์ แล้วเลือกหยุดวันอื่นแทน) ซึ่งได้สร้างความคล่องตัวให้กับทั้ง 2 ฝ่ายทั้งผู้จัดการศึกษาและผู้เรียน

13. ศูนย์การเรียนรู้จัดการศึกษาในระดับโตได้บ้าง

ศูนย์การเรียนรู้มีสิทธิจัดการศึกษาเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนดให้เท่านั้น ดังนั้นระดับการศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้สามารถจัดได้ก็คือ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งออกเป็น ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา(หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)) ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ทั้งนี้หากเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ การศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) และระดับปริญญา กฎกระทรวงฉบับนี้ยังไม่เปิดโอกาสให้สถานประกอบการจัดได้

14. การจัดทำหลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้มีแนวทางการจัดทำอย่างไร

จากแนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 ที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระและความยืดหยุ่นในรูปแบบและวิธีการการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีความหลากหลายและมีความต้องการการศึกษาเป็นพิเศษ ทำให้ศูนย์การเรียนรู้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามความต้องการที่หลากหลาย และยังเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา ดังนั้นหลักสูตรการจัดการศึกษาของ

ศูนย์การเรียนรู้จึงควรออกแบบใหม่ได้เพื่อให้ตอบสนองความต้องการในการใช้งานของสถานประกอบการได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี 2 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ที่ <http://school.obec.go.th/sangpt/laksoota.doc> และ 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้ที่ <http://bsq.vec.go.th/download/study.htm>

การจัดทำหลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้ ก่อนอื่นสถานประกอบการต้องตัดสินใจก่อนว่า จะเลือกจัดการศึกษาระดับใด เมื่อเลือกระดับการศึกษาที่จะจัดได้แล้ว ซึ่งหากเป็นการศึกษาระดับ ปวช. ก็จะต้องเลือกประเภทวิชา และสาขาวิชาที่จะจัดการเรียนการสอน จากนั้นจึงศึกษารายละเอียดของหลักสูตร โดยเฉพาะโครงสร้างหลักสูตรที่ผู้เรียนจะต้องเรียนทั้งหมดจนจบหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาต่างๆ ตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนด ทั้งนี้สถานประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนรายวิชาบางรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการได้ตามที่หลักสูตรกำหนด

จากการนำร่องส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานประกอบการ ในรูปศูนย์การเรียนรู้ที่ผ่านมา พบว่า สถานประกอบการทุกแห่ง เลือกจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดย บริษัทในกลุ่มสมบูรณ มีความประสงค์ตั้งแต่เริ่มแรกที่จะจัดทำ หลักสูตรเฉพาะที่เป็นของตนเองที่แตกต่างไปจากหลักสูตรที่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนด ใน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง แต่เนื่องจากระยะเวลาโครงการนำร่องที่มีระยะเวลาประมาณ 1 ปี (ปี 2548) ประกอบกับหลักสูตร ปวช. ในขณะนั้นแม้จะเปิดกว้าง ให้สถานประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนบางรายวิชาให้สอดคล้อง กับความต้องการของสถานประกอบการได้ แต่ก็ยังไม่ได้เปิดกว้าง มากนักดังเช่นในปัจจุบันที่ได้มีการประกาศใช้หลักสูตร ฐานสมรรถนะซึ่งมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และยึดสมรรถนะ เป็นหลักในการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดศูนย์การเรียนรู้เป็น เรื่องใหม่ในสังคมไทยที่ยังไม่เคยมีการจัดมาก่อน เจ้าหน้าที่ระดับ ปฏิบัติซึ่งมีอำนาจจำกัดในเรื่องหลักสูตรตามที่ได้รับมอบอำนาจจาก ส่วนกลาง จึงยังไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องหลักสูตรซึ่งนับเป็นเรื่องใหญ่ และยังต้องรอการสั่งการจากส่วนกลาง ทำให้การจัดทำหลักสูตรใหม่ อาจต้องใช้เวลามากพอสมควรกว่าที่จะได้รับการอนุมัติสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการนำร่องฯ จึงจัดทำหลักสูตรโดยยึดกรอบหลักสูตร ระดับ ปวช. ของ สอศ. เป็นหลัก และปรับเปลี่ยนรายวิชาบาง รายวิชาตามที่สถานประกอบการต้องการและตามที่หลักสูตร เปิดโอกาสให้ปรับเปลี่ยนได้

แม้ว่าการจัดทำหลักสูตรของสถานประกอบการจะยึดกรอบหลักสูตรระดับ ปวช. ของ สอศ. เป็นหลักดังกล่าวแล้วนั้น สถานประกอบการหลายแห่งก็มีความพึงพอใจในหลักสูตรที่มีการปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของตน เช่น หลักสูตร ปวช. ของ บริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) ซึ่งกล่าวว่า หลักสูตรประเภทวิชาพณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ของ ศูนย์การเรียนรู้ เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะของบริษัทฯ ที่ สอดแทรกวิชาคหกรรมเข้าไปในหลักสูตรด้วย เช่น วิชาการทำเค้ก อาหาร ขนม ซึ่งเป็นธุรกิจที่บริษัทมีความชำนาญ รายวิชาที่มีการปรับใหม่จึงมีความเหมาะสมและมีความลงตัวสอดคล้องกับธุรกิจของบริษัทฯ ได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

สำหรับศูนย์การเรียนรู้ของบริษัทเทรน ไทม์ เทสต์ จำกัด ได้ปรับบางรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทฯ มากขึ้น เช่น วิชาการแต่งหน้า การพัฒนาบุคลิกภาพ คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานขายในห้างสรรพสินค้า รวมทั้งภาษาอังกฤษ

ส่วนศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ ได้ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานประกอบการ เช่น การจัดรายวิชาอื่นแทนวิชา พิมพ์ดีด กิจกรรม 7 ส. แทนกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมหมากล้อม รวมทั้งปรับรายวิชาที่บริษัทฯ มีความเชี่ยวชาญ ได้แก่ วิชาธุรกิจค้าปลีก 1-6 วิชาการขาย และวิชาการจัดแสดงสินค้า ซึ่งเป็นวิชาที่บริษัทฯ รับผิดชอบจัดสอนเอง โดยทุกบริษัทที่เข้าร่วมโครงการนำร่องฯ ได้ให้ความสำคัญอย่างมากในการฝึกปฏิบัติ

ในขณะที่จัดทำหลักสูตร สถานประกอบการจะต้องพิจารณาด้วยว่า พนักงานมีความรู้และประสบการณ์ใดบ้างจาก

การทำงานที่ผ่านมา รวมทั้งการฝึกอบรมที่สถานประกอบการได้จัดให้พนักงาน พอที่จะเทียบกับรายวิชาใดในหลักสูตรได้บ้าง เพื่อเทียบโอนรายวิชาเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรได้ โดยไม่ต้องเรียนใหม่ เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เป็นเด็กที่ยังไม่เคยทำงานมาก่อน แต่เป็นผู้ที่ผ่านการทำงานและมีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว รายวิชาที่จะเทียบโอนเหล่านี้จึงไม่จำเป็นต้องเรียนอีก โดยจะต้องมีการประเมินความรู้และประสบการณ์จากการทำงานเพื่อเทียบโอนให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรตามที่ระเบียบการเทียบโอนผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ทั้งนี้ในการจัดทำหลักสูตรของศูนย์การเรียนสถานประกอบการ จะต้องพิจารณารายวิชาอย่างรอบคอบให้ครบถ้วนและเป็นไปตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

● 15. สถานประกอบการจะจัดทำหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการเองได้หรือไม่ มีแนวทางการจัดทำอย่างไร

ตามที่สถานประกอบการบางแห่งโดยเฉพาะสถานประกอบการประเภทโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งยังมีความต้องการที่จะจัดทำหลักสูตรในระดับ ปวช. เฉพาะของสถานประกอบการเอง ซึ่งต่างจากหลักสูตรของศูนย์การเรียนที่ผ่านมาย้ายึดกรอบหลักสูตรระดับ ปวช. ของ สอศ. เป็นหลัก โดยพิจารณาเห็นว่าสถานประกอบการควรจะมี

พัฒนาหลักสูตรต้นแบบของตนเองได้ เพื่อให้หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้ในระยะต่อไปตรงกับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการ และสอดคล้องกับหลักการแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ที่หลักสูตรควรมีความเป็นอิสระ และยืดหยุ่น หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

ทั้งนี้แนวทางการจัดทำหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการดังกล่าว ควรจะต้องทำความเข้าใจและทำความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบหลักสูตรโดยตรงให้เป็นที่รับทราบ และมีความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งร่วมกันพัฒนาหลักสูตรต้นแบบของสถานประกอบการที่ต้องการมีหลักสูตรเฉพาะของตนเองต่อไป ซึ่งปัจจุบัน สอศ. ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเรียบร้อยแล้ว ในส่วนนี้ทำให้การจัดทำหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น โดยขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างศึกษาและจัดทำหลักสูตรต้นแบบของสถานประกอบการในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขา ยานยนต์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในเบื้องต้น

16. หากศูนย์การเรียนจัดการศึกษาโดยอิงกับหลักสูตร ปวช. ศูนย์การเรียนจะขึ้นกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือขึ้นอยู่กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แม้ว่าศูนย์การเรียนจะจัดการศึกษาโดยอิงกับหลักสูตร ปวช. ศูนย์การเรียนก็ยังคงขึ้นอยู่กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด และแม้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะไม่มีประสบการณ์และความชำนาญในการจัดการศึกษาระดับ ปวช. มาก่อน แต่เมื่อกฎกระทรวงฯ กำหนดให้เป็นความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของ สพท. สพท. ก็จะต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ซึ่ง สพท. อาจจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานที่มีความรู้และประสบการณ์การจัดการศึกษาระดับ ปวช. เข้ามาร่วมให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำในการจัดการศึกษาของ ศูนย์การเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนเป็นไปด้วย ความเรียบร้อยตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

● 17. การจัดทำแผนการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้มีแนวทาง อย่างไรบ้าง

เมื่อศูนย์การเรียนรู้จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และรายวิชาที่จะจัดการเรียนการสอน รวมทั้งรายวิชาที่จะเทียบโอนได้แล้ว จึงจัดทำแผนการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน จนครบทั้ง 6 ภาคเรียน โดยจัดเรียงรายวิชาที่จะจัดการเรียนการสอนจากง่ายไปยาก หรือเรียงจากรายวิชาที่มีรหัสวิชาน้อยไปสู่รายวิชาที่มีรหัสวิชา มาก จากนั้นจึงจัดทำแผนการเรียนรู้และตารางการเรียนการสอนเมื่อจะเปิดทำการสอน พร้อมทั้งกำหนดผู้สอนให้ชัดเจน ตัวอย่าง เช่น แผนการเรียนรู้ของบริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ บรินท์แอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
แผนการเรียนรู้หลักสูตร ปวช. 2546 ชั้น ปวช. ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2			
รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)
	1. หมวดวิชาสามัญ			1. หมวดวิชาสามัญ	
	1.1 วิชาสามัญทั่วไป			1.1 วิชาสามัญทั่วไป	
2000-1101	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1	2	2000-1102	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 2	2
2000-1201	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	2	2000-1202	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	2
2000-1401	วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	2	2000-1603	การพัฒนาคุณภาพชีวิต	3
2000-1321	วัฒนธรรมวิถีไทย	2			
	1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ			1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	
			2000-1421	วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3
	2. หมวดวิชาชีพ			2. หมวดวิชาชีพ	
	2.1 วิชาชีพพื้นฐาน			2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	
2001-0006	การเงินส่วนบุคคล	2	2001-0008	พลังงานและสิ่งแวดล้อม	3
	2.2 วิชาชีพสาขาวิชา			2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	
	2.3 วิชาชีพสาขางาน			2.3 วิชาชีพสาขางาน	
2201-4501	ธุรกิจค้าปลีก 1	6	2201-4502	ธุรกิจค้าปลีก 2	24
	3. หมวดวิชาเลือกเสรี			3. หมวดวิชาเลือกเสรี	
2402-1001	การสุชาภิบาลอาหาร	2			
	5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร			5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	
2002-0007	กิจกรรมในสถานประกอบการ	-	2002-0008	กิจกรรมในสถานประกอบการ	2
	รวม	18		รวม	39

ศูนย์การเรียนรู้ นวัตกรรม เอ็นดี พี ซินดิเคต จำกัด (มหาชน)
แผนการเรียนรู้หลักสูตร ปวช. 2546 ชั้น ปวช. ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2			
รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)
2000-1307	1. หมวดวิชาสามัญ 1.1 วิชาสามัญทั่วไป เหตุการณ์ปัจจุบัน	2	2000-1501	1. หมวดวิชาสามัญ 1.1 วิชาสามัญทั่วไป คณิตศาสตร์ประยุกต์ 1	2
2000-1221	1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ สนทนาภาษาอังกฤษ 1	1	2000-1222	1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ สนทนาภาษาอังกฤษ 2	2
2001-0001	2. หมวดวิชาชีพ 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน คอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ	2	2200-1001	2. หมวดวิชาชีพ 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน ธุรกิจทั่วไป	2
2201-1002	2.2 วิชาชีพสาขาวิชา บัญชีเบื้องต้น 1	3	2201-1003	2.2 วิชาชีพสาขาวิชา บัญชีเบื้องต้น 2	4
2201-4503	2.3 วิชาชีพสาขาวิชา ธุรกิจค้าปลีก 3	6	2201-1019	มารยาทและการสมาคม	2
2402-2019	3. หมวดวิชาเลือกเสรี เด็กและการแต่งหน้าเด็ก	3	2201-4504	2.3 วิชาชีพสาขาวิชา ธุรกิจค้าปลีก 4	6
2002-0009	5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในสถานประกอบการ	-	2402-2018	3. หมวดวิชาเลือกเสรี เบเกอรี่เพื่อการค้า	3
			2002-0010	5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในสถานประกอบการ	2
	รวม	17		รวม	19
					46

ศูนย์การเรียนรู้ นวัตกรรม แอนด์ พี ซินดิเคต จำกัด (มหาชน)
แผนการเรียนรู้หลักสูตร ปวช. 2546 ชั้น ปวช. ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (ชั่วโมง)
2000-1235	1. หมวดวิชาสามัญ 1.1 วิชาสามัญทั่วไป	1	2000-1236	1. หมวดวิชาสามัญ 1.1 วิชาสามัญทั่วไป	1
2000-1523	1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ ภาษาอังกฤษสำหรับสถานประกอบการ คณิตศาสตร์ประยุกต์ 5	2		1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ การศึกษามหาภาษาอังกฤษโดยอิสระ	2
2001-0007	2. หมวดวิชาชีพ 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	2		2. หมวดวิชาชีพ 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	
2201-1018	2.2 วิชาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ	2	2001-1001	2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	3
2201-1004	2.3 วิชาชีพสาขาวิชา เอกสารธุรกิจ การขาย 1	3	2201-1021	การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ กฎหมายแรงงานและการประกันสังคม	3
2201-4505	2.3 วิชาชีพสาขาวิชา ธุรกิจค้าปลีก 5	6	2201-4506	2.3 วิชาชีพสาขาวิชา ธุรกิจค้าปลีก 6	6
			2201-5001	2.4 โครงการ โครงการ	4
	3. หมวดวิชาเลือกเสรี		2201-2210	3. หมวดวิชาเลือกเสรี ศิลปการขาย	3
2202-0011	5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในสถานประกอบการ	-	2002-0012	5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในสถานประกอบการ	-
	รวม	16		รวม	18
		38			38

18. พนักงานในบริษัทสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการทำงานมาเทียบโอนเข้าสู่ระบบหน่วยกิตเพื่อลดระยะเวลาในการศึกษาได้หรือไม่ และมีขั้นตอนการขอเทียบโอนประสบการณ์อย่างไร

ศูนย์การเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงานให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในหลักสูตรได้ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดดังนี้

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

(1) ผู้ขอเทียบโอนจะต้องมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในรายวิชา/กลุ่มวิชาที่ขอประเมิน รวมทั้งมีหลักฐานที่แสดงถึงความรู้และประสบการณ์ เช่น แฟ้มสะสมงาน (เอกสาร ภาพถ่าย สำเนา วุฒิบัตร การอบรม รางวัลที่เคยได้รับจากการปฏิบัติงานอาชีพ) หนังสือรับรองจากนายจ้าง ผู้ร่วมงาน ผู้นำชุมชน ที่แสดงถึงความรู้ความสามารถในด้านอาชีพ บุคคลที่สามารถอ้างอิงได้ ชำนาญ หรือผลงานดีเด่นด้านวิชาการ วิชาชีพ ฯลฯ

(2) ผู้เรียนจะขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้ไม่เกิน 2 ใน 3 ของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

(3) ดำเนินการประเมินเบื้องต้น โดยมีคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น ทำหน้าที่ประเมินหลักฐานข้อมูลของผู้ขอรับการประเมินนำมาแสดงและสัมภาษณ์

(4) ดำเนินการประเมินความรู้และประสบการณ์ โดยมี คณะกรรมการทำหน้าที่ประเมินว่าผู้ขอรับการประเมินมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญ เจตคติ รวมทั้งกิจนิสัยตามสมรรถนะ ในรายวิชาที่ขอประเมินผ่านเกณฑ์หรือไม่ พร้อมกับการให้ค่าระดับ ผลการประเมิน

(5) หากประเมินผ่าน ผู้เรียนนำผลการประเมินไปขอยกเว้นไม่ต้องเรียนในรายวิชาที่ผ่านการประเมิน

การเทียบโอนผลการเรียน

นอกจากศูนย์การเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงานให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรได้แล้ว ศูนย์การเรียนรู้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา/กลุ่มวิชาได้ด้วย ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ผู้เรียนยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานการศึกษาหรือใบแสดงผลการเรียนที่ประสงค์จะขอเทียบโอน โดยผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนและมีเวลาเรียนในศูนย์การเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

(2) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการพิจารณาจากหลักฐานการศึกษาที่นำมาแสดงเพื่อขอเทียบโอนผลการเรียน

(3) ผลการเรียนที่ได้รับการเทียบโอนต้องไม่สูงไปกว่าผลการเรียนเดิม

19. ศูนย์การเรียนสามารถออกหลักฐานการศึกษาแก่ผู้เรียน ในนามสถานประกอบการได้จริงหรือไม่ ศักดิ์และสิทธิ์ ในการออกใบรับรองการจบการศึกษาของ สถานประกอบการจะได้รับการยอมรับอย่างไร สามารถ ใช้ทำอะไรได้บ้าง

กฎกระทรวงฯ กำหนดให้ศูนย์การเรียนออกหลักฐานการศึกษาแก่ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียนว่า ได้ศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วแต่กรณี

จะเห็นได้ว่า ศูนย์การเรียนสามารถที่จะออกหลักฐานการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่ยังเรียนไม่สำเร็จได้ว่า เคยศึกษาอยู่ในศูนย์การเรียนในระดับชั้นใด และสามารถนำหลักฐานดังกล่าวไปศึกษาต่อยังสถานศึกษาอื่นๆ ได้ หากผู้เรียนไม่ประสงค์จะเรียนที่ศูนย์การเรียนต่อไป

ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียน ศูนย์การเรียนสามารถออกวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่แสดงว่าผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียนได้เอง โดยวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่ออกให้จะมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่ากับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่ออกโดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือการทำงานได้

● 20. สถานประกอบการจำเป็นต้องดำเนินการสอนเป็นประจำทุกปีหรือไม่ หากมีเหตุขัดข้องสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้จบเป็นรุ่นๆ ไปได้หรือไม่

สถานประกอบการไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอนเป็นประจำทุกปี และหากมีเหตุขัดข้องสถานประกอบการก็สามารถสอนให้จบเป็นรุ่นๆ ไปก็ได้ เนื่องจากกฎกระทรวงฯ ไม่ได้กำหนดว่าสถานประกอบการจะต้องดำเนินการสอนเป็นประจำทุกปี แต่หากศูนย์การเรียนจะหยุดดำเนินการเกินกว่า 1 ปี ก็จะต้องมีเหตุผลอันสมควรเนื่องจากกฎกระทรวงฯ ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งให้ยกเลิกศูนย์การเรียนได้ เพราะเหตุที่ศูนย์การเรียนหยุดดำเนินการเกินกว่า 1 ปี โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้

● 21. ผู้สอนในศูนย์การเรียนรู้เป็นใครได้บ้างและจำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือไม่

ครูผู้สอนในศูนย์การเรียนรู้เป็นได้ทั้งบุคลากรภายในสถานประกอบการ และบุคลากรที่อยู่ภายนอกสถานประกอบการ โดยบุคลากรภายในสถานประกอบการ เช่น ผู้บริหาร นักบัญชี หรือ วิศวกรของสถานประกอบการ เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะสอนในระดับ ปวช. ได้ โดยบุคลากรในสถานประกอบการแม้จะไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูก็สามารถเป็นครูผู้สอนในศูนย์การเรียนรู้ได้ เนื่องจากได้รับการผ่อนผันตามกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 วรรค 2 และวรรค 4 ซึ่งกำหนดให้ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด และความในวรรค 2 ดังกล่าวข้างต้น ไม่ใช่บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาตามมาตรา 18(3) ซึ่งหมายถึง ศูนย์การเรียนนั่นเอง

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานโครงการนำร่องฯ พบว่าสถานประกอบการหลายแห่ง ผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เพื่อเตรียมรองรับการเติบโตของ

ธุรกิจในอนาคต โดยสถานประกอบการมีความเข้าใจความต้องการขององค์กรเองดีว่า ต้องการพนักงานที่ดี และผู้บริหารระดับต่างๆ ที่ดีต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ผู้บริหารจึงเข้ามาเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนให้กับพนักงานเอง ขณะเดียวกันก็มีการปรับโครงสร้างการดูแล/การบริหารบุคลากรของบริษัทเพื่อรองรับการพัฒนาบุคลากรในองค์กรไปพร้อมกันด้วย สถานประกอบการบางแห่งมีการนำบุคลากรอาวุโสที่มีประสบการณ์สูง และพนักงานที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจของสถานประกอบการ รวมทั้งพนักงานที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันต่างๆ ตลอดจนพนักงานชำนาญการที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอยู่แล้ว แม้จะมีระดับการศึกษาไม่สูงนัก เข้ามาเป็นครูผู้สอนในศูนย์การเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ตรงต่างๆ ที่ไม่สามารถหาได้จากตำราเรียนให้กับพนักงานต่อไป

ตัวอย่าง เช่น ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ ได้ให้คณะครูจากโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนโลยีธุรกิจ ซึ่งเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของบริษัทซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) จัดการเรียนการสอนผ่านวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ ให้ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ ขณะเดียวกันก็ได้จัดให้มีครูผู้ช่วยประจำอยู่ที่ห้องเรียนตามศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ทุกศูนย์ เพื่อเป็นครูที่ปรึกษาให้กับผู้เรียนในห้อง และกำกับดูแลให้คำแนะนำการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน โดยเป็นครูลำดับสองให้แก่ผู้เรียนในวิชาต่างๆ รองจากครูที่สอนระบบออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีบุคลากรของบริษัทฯ ทั้งระดับผู้บริหารและระดับเจ้าหน้าที่เข้ามาร่วมเป็นครูผู้สอนของศูนย์การเรียนรู้อีกด้วย

สำหรับศูนย์การเรียนรู้ของบริษัทเทรน โทมัส เทสต์ จำกัด ครูอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานในกรุงเทพมหานครจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ส่วนต่างจังหวัดจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในจังหวัดนั้นๆ ส่วนรายวิชาที่บริษัทฯ มีความเชี่ยวชาญพิเศษ พนักงานของบริษัทฯ จะจัดสอนเอง เนื่องจากพนักงานมีความสามารถในการสอน ซึ่งผู้สอน (โดยเฉพาะในเรื่องบุคลิกภาพ) มีความชำนาญในการสอนอย่างมาก เพราะสอนพนักงานของบริษัทฯ มาโดยตลอด รวมทั้งจัดส่งพนักงานของบริษัทฯ ไปสอนในจังหวัดต่างๆ ที่เปิดศูนย์การเรียนรู้ อีกด้วย

● 22. ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารสถานประกอบการหรือไม่

กฎกระทรวงฯ ไม่ได้กำหนดในรายละเอียดเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ว่าจะต้องเป็นผู้บริหารสถานประกอบการ ดังนั้นประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้จึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารสถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม ศูนย์การเรียนรู้ นับเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารสถานประกอบการจึงให้ความสำคัญและเข้ามาร่วมเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

นอกจากนี้สถานประกอบการหลายแห่ง ผู้บริหารสถานประกอบการยังได้เข้ามาเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนให้กับพนักงานเองอีกด้วยดังกล่าแล้วข้างต้น โดยเป็นการให้ความสำคัญกับการ

พัฒนาคน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า โลกวันนี้กำลังก้าวสู่
สังคมฐานความรู้ซึ่งแข่งขันกันที่คุณภาพของคนมากกว่าคุณภาพ
ของสินค้า โดยมุ่งเน้นคุณภาพคนในการปฏิบัติงานได้จริงที่
สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

สิทธิประโยชน์ที่ศูนย์การเรียนรู้และผู้เรียนจะได้รับ

● 23. สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับ เช่น เงินอุดหนุน การลดหย่อนภาษีเป็นอย่างไร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 14 ได้กำหนดให้สถานประกอบการซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ทั้งการสนับสนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด และการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด และมาตรา 61 ยังได้กำหนดให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยสถานประกอบการตามความเหมาะสมและความจำเป็น

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังได้มีมติเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2550 เห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ดังนี้

1. ในระยะแรก ให้อุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดโดยครอบครัวและสถานประกอบการ ดังนี้

(1) อุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยครอบครัวในอัตราเดียวกับที่รัฐจัดสรรให้สถานศึกษาเอกชน ดังนี้

ประเภทสามัญศึกษา

ก่อนประถมศึกษา	4,460	บาท/คน/ปี
ประถมศึกษา	4,960	บาท/คน/ปี
มัธยมศึกษาตอนต้น	6,625	บาท/คน/ปี
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,525	บาท/คน/ปี

(2) อดทุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่ผู้เรียนการศึกษา
ชั้นพื้นฐานที่จัดโดยสถานประกอบการ ในอัตราครึ่งหนึ่งของเงิน
อดทุนที่รัฐจ่ายให้สถานศึกษาเอกชน เพราะนอกจากผู้เรียนจะได้
รับประโยชน์จากการยกระดับการศึกษาของตนแล้ว ผู้ประกอบการ
ก็ได้รับประโยชน์จากการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้
ความสามารถของพนักงาน ทำให้ขีดความสามารถในการเพิ่ม
ผลผลิตมีสูงขึ้นด้วย

อัตราเงินอดทุนที่รัฐจัดสรรให้สถานประกอบการที่จัด
ศูนย์การเรียนรู้

(2.1) ประเภทสามัญศึกษา

ก่อนประถมศึกษา	2,230	บาท/คน/ปี
ประถมศึกษา	2,480	บาท/คน/ปี
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,313	บาท/คน/ปี
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,763	บาท/คน/ปี

(2.2) ประเภทอาชีวศึกษา (เฉพาะ ปวช.)

ช่างอุตสาหกรรม	4,733	บาท/คน/ปี
พาณิชยกรรม	3,933	บาท/คน/ปี
ศิลปหัตถกรรม	4,883	บาท/คน/ปี

เกษตรกรรม	4,483	บาท/คน/ปี
คหกรรม	4,383	บาท/คน/ปี
ประมง	4,483	บาท/คน/ปี
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3,933	บาท/คน/ปี
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	4,733	บาท/คน/ปี

2. ควบคุมลดหย่อนและยกเว้นภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตาม มาตรา 12 ในแนวทางเดียวกับที่รัฐให้การสนับสนุนการศึกษาเอกชน ได้แก่

(1) หักลดหย่อนและยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับการส่งบุตรเข้าเรียนศูนย์การเรียน

(2) หักลดหย่อนภาษีเงินได้ สำหรับการบริจาคเงินให้กับศูนย์การเรียน

(3) ยกเว้นภาษีเงินได้จากการจัดการศึกษาแก่ผู้จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานตามมาตรา 12

(4) ยกเว้นภาษีศุลกากรและภาษีมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าที่นำเข้าเพื่อการศึกษา

(5) ยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ให้กับบุคคลหรือนิติบุคคล สำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไป เพื่อสนับสนุนการศึกษาให้กับผู้จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานตามมาตรา 12

ในอนาคต เมื่อรัฐให้การลดหย่อนและยกเว้นภาษีให้การการศึกษาของเอกชนเพิ่มประการใดก็ให้ครอบคลุมถึงผู้จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานตามมาตรา 12 ด้วย

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการติดตามประเมินผลการจัดสรรเงินอุดหนุนและการลดหย่อนยกเว้นภาษี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นฐานในการคิดคำนวณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา

สำหรับการจัดสรรเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาให้กับศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานประกอบการที่จัดตั้งศูนย์การเรียนยื่นรายชื่อผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษาศูนย์การเรียนเพื่อขอรับเงินอุดหนุนการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่ ภายหลังจากที่เปิดทำการสอนได้ 1 สัปดาห์ ซึ่งเมื่อนำเสนอรายชื่อแล้วก็ไม่ควรปรับเปลี่ยนรายชื่อผู้เรียนอีก

● 24. สิทธิประโยชน์อื่นจากภาครัฐนอกจากเงินอุดหนุน และการลดหย่อนยกเว้นภาษีแล้ว หมายถึงอะไร

สิทธิประโยชน์อื่นที่สถานประกอบการจะได้รับ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านวิชาการในการอบรมหรือพัฒนาหรือการให้การศึกษาแก่พนักงาน นอกจากนี้ยังหมายถึง สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ผู้เรียนพึงได้รับจากสถานศึกษาอีกด้วย ตามที่สถานประกอบการหรือผู้เรียนร้องขอ เช่น การเรียนรักษาดินแดน (ร.ด.) เป็นต้น

สำหรับการส่งผู้เรียนเข้าเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การเรียนสามารถนำหนังสืออนุญาตให้จัดตั้งศูนย์การเรียนที่ออกโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปติดต่อกับวิทยาลัยกองทัพบกที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่ เพื่อขอส่งผู้เรียนเข้าเรียนรักษาดินแดนต่อไปได้

● 25. ผู้เรียนจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้างจากศูนย์การเรียนรู้

สิทธิประโยชน์ลำดับแรกๆ ที่ผู้เรียนจะได้รับก็คือ ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานจากการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติซึ่งสามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไปได้ และเมื่อผู้เรียนเรียนจนสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับวุฒิปริญญาตรีสำเร็จการศึกษาในระดับนั้นๆ ที่สามารถนำไปศึกษาต่อและสมัครงานได้

นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีรายได้ระหว่างเรียนจากการฝึกงาน และอาจมีสวัสดิการต่างๆ ให้พนักงาน เช่น การรักษาพยาบาล การตรวจสุขภาพ เป็นต้น ผู้เรียนเมื่อเรียนจบสามารถทำงานต่อเป็นพนักงานของบริษัทได้ทันทีซึ่งบางบริษัทได้เพิ่มค่าประสบการณ์จากการเรียนในขณะที่เรียนพร้อมกับการทำงานที่ผ่านมาให้กับผู้เรียนด้วย บางบริษัทเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกสถานที่ทำงานใกล้บ้านได้ และมีโอกาสที่จะเลื่อนตำแหน่งสู่ระดับที่สูงขึ้นได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้สามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นต่อไปได้ ตลอดจนจัดให้มีหอพักสำหรับผู้เรียนหญิงด้วย ตัวอย่าง เช่น บริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) กำหนดสิทธิประโยชน์ของผู้เรียนไว้ดังนี้

- 1) ฟรี ค่าหน่วยกิตตลอด 3 ปี
- 2) ฟรี อาหารวันละ 2 มื้อในวันที่ฝึกปฏิบัติ
- 3) ฟรี ชุดฝึกปฏิบัติ
- 4) ฝึกงานในสถานประกอบการ
- 5) มีรายได้ในวันที่ฝึกปฏิบัติ
- 6) จบแล้วมีงานทำ
- 7) นับอายุงานต่อเนื่อง(กรณีเป็นพนักงานเดิม)

จบแล้วมีโอกาสเรียนต่อปริญญาตรี ฟรี

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้

● 26. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้ามามีส่วนร่วมจัด การศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการได้ อย่างไรบ้าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กฎกระทรวงฯ ได้กำหนด
อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไว้ดังนี้

(1) รับคำขอจากสถานประกอบการในการยื่นขอจัดตั้ง
ศูนย์การเรียนรู้

(2) แจ้งให้สถานประกอบการจัดทำแผนการจัดการศึกษา
ของศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือ
สถานศึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย

(3) ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของ
สถานประกอบการ

(4) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม และ
สนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา และ
ด้านอื่นแก่ศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งให้การพัฒนาทักษะความรู้
ความสามารถแก่บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจน
ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนแก่ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ให้
เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอน
ผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(5) ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษา และได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และสิทธิประโยชน์อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(6) อนุญาตให้ยกเลิกศูนย์การเรียนรู้ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(6.1) ยกเลิกตามคำขอของเจ้าของสถานประกอบการ

(6.2) ศูนย์การเรียนรู้หยุดดำเนินการเกินกว่า 1 ปี โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือการดำเนินงานขัดต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ ขัดต่อกฎหมาย เป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อมีการยกเลิกศูนย์การเรียนรู้ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งเป็นหนังสือให้สถานประกอบการทราบภายใน 30 วัน และให้เจ้าของสถานประกอบการรวบรวมหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

(7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกับเจ้าของสถานประกอบการที่ยกเลิกศูนย์การเรียนรู้จัดหาศูนย์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

(8) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเรียกคืนเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือต่างๆ จากรัฐที่ยังเหลืออยู่ในรอบปีจากศูนย์การเรียนรู้ที่ยกเลิก

● 27. หน่วยงานอื่นๆ จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ ศูนย์การเรียนในสถานประกอบการได้อย่างไรบ้าง

หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษาในสังกัดของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในสังกัดของกระทรวงแรงงาน หน่วยงานเหล่านี้ซึ่งเคยจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมาก่อน สามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่ไม่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังมีประสบการณ์ไม่มากนัก

ກາລຸພນວກ

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ กันยายน ๒๕๕๗

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้

พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่สถานประกอบการจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงนี้

“บุคคลที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุตรบุญธรรมของลูกจ้างบุคคลที่อยู่ในความดูแลของสถานประกอบการ รวมถึงบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ใกล้สถานประกอบการที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานประกอบการ รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่

ข้อ ๒ ให้สถานประกอบการมีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ให้แก่ลูกจ้างและบุคคลที่เกี่ยวข้องตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของสถานประกอบการนั้น

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ กันยายน ๒๕๕๗

ข้อ ๓ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ให้เจ้าของสถานประกอบการยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อสำนักงาน

ข้อ ๔ เมื่อสำนักงานได้รับคำขอตามข้อ ๓ ให้แจ้งสถานประกอบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานหรือสถานศึกษาที่สำนักงานมอบหมาย

แผนการจัดการศึกษาคงต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศูนย์การเรียนรู้
- (๒) วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้
- (๓) ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้
- (๔) รูปแบบการจัดการศึกษา
- (๕) ระดับการศึกษาที่จัด
- (๖) หลักสูตร
- (๗) ระบบประกันคุณภาพภายใน
- (๘) บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้
- (๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

ข้อ ๕ เมื่อสำนักงานให้ความเห็นชอบกับแผนการจัดการศึกษาดำข้อ ๔ แล้ว ศูนย์การเรียนรู้จึงจะดำเนินการจัดการศึกษาได้

ข้อ ๖ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนการจัดการศึกษาที่สำนักงานได้ให้ความเห็นชอบแล้วต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

ข้อ ๗ ศูนย์การเรียนรู้อาจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาดำตามอัธยาศัย ทั้งนี้ เพื่อให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สนองตอบวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้

ข้อ ๘ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาดำข้อ ๔ วรรคสอง (๕) อย่างน้อยต้องกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยเจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้แทน ผู้แทนลูกจ้าง และผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ดูแลและระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

หน้า ๒๑

เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ กันยายน ๒๕๕๗

ข้อ ๑๐ ให้ศูนย์การเรียนรู้ออกหลักฐานการศึกษาแก่ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียนรู้
ว่าได้ศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม และสนับสนุนด้านวิชาการ
ด้านการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา และด้านอื่นแก่ศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งให้การพัฒนาทักษะความรู้
ความสามารถแก่บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
แก่ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน
การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๑๒ ให้ศูนย์การเรียนรู้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษา
และได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและสิทธิประโยชน์อื่น ทั้งนี้ ตามที่
กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๓ ศูนย์การเรียนรู้เลิกด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานอนุญาตให้เลิกตามคำขอของเจ้าของสถานประกอบการ

(๒) สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกเพราะเหตุที่ศูนย์การเรียนรู้หยุดดำเนินการเกินกว่า ๑ ปี โดยไม่มี
เหตุอันสมควร หรือการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ขัดต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ ขัดต่อกฎหมาย
เป็นกัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

เมื่อมีการเลิกศูนย์การเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือให้สถานประกอบการ
ทราบภายในสามสิบวัน และให้เจ้าของสถานประกอบการรวบรวมหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษาของศูนย์การเรียนนั้นมอบให้แก่สำนักงาน

ข้อ ๑๔ การเลิกศูนย์การเรียนรู้ ให้เจ้าของสถานประกอบการร่วมกับสำนักงานจัดหาศูนย์การเรียนรู้อื่น
ให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เรียนที่จะสมัครเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้หรือสถานศึกษาอื่น

ข้อ ๑๕ ให้สำนักงานเรียกคืนเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือต่างๆ จากรัฐที่ยังเหลืออยู่ในรอบปี
จากศูนย์การเรียนรู้ที่เลิกตามข้อ ๑๓ เพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

อดิศักดิ์ โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หน้า ๒๒

เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ กันยายน ๒๕๕๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้สถานประกอบการมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉะนั้น เพื่อให้สถานประกอบการที่มีความประสงค์และมีความพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับลูกจ้างหรือบุคคลทั่วไปในสถานศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยรัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในรูปแบบอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง
แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้
โดยสถานประกอบการ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ
 เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน.....เป็นเจ้าของสถานประกอบการ

เลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

มีความประสงค์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้.....

เลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ในระดับการศึกษา.....รูปแบบ.....ประเภท.....

ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- สำเนาบัตรประจำตัวของเจ้าของสถานประกอบการ
- สำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของสถานประกอบการ
- สำเนาใบอนุญาตการจัดตั้งสถานประกอบการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่น

(.....)

ตัวอย่าง

แบบอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง อนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ
เรียน (นาย, นาง, นางสาว).....

ตามที่ท่านได้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้

.....เลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ระดับการศึกษา.....รูปแบบ.....ประเภท.....

ตั้งแต่ปีการศึกษา.....ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. นั้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....ได้พิจารณาแผนการจัดการศึกษา
ของศูนย์การเรียนรู้แล้วมีมติ

- เห็นชอบให้จัดการศึกษาได้
- ไม่เห็นชอบให้จัดการศึกษา เนื่องจาก.....

.....

.....

หากไม่เห็นชอบด้วยกับมติดังกล่าว และประสงค์จะยื่นอุทธรณ์ให้
ดำเนินการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ตัวอย่าง

แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ

๑. ชื่อศูนย์การเรียนรู้.....
สถานที่ตั้ง.....
.....
๒. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา.....
.....
.....
๓. รูปแบบการจัดการศึกษา.....
ระดับการศึกษาที่จัด.....ประเภท.....
๔. หลักสูตร.....
.....
.....
๕. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน.....
.....
.....
๖. บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้
 - ๖.๑ ผู้บริหารสถานประกอบการ (ระบุชื่อ)
 - ๖.๒ ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ (ระบุชื่อ)
 - ๖.๓ ผู้สนับสนุนการศึกษา (ระบุชื่อ)
๗. รายชื่อคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้.....
.....
.....
๘. อื่น ๆ
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้

ตัวอย่าง
คำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ
(กรณียกเลิกตามคำขอของเจ้าของสถานประกอบการ)

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ที่/.....

เรื่อง ให้เลิกศูนย์การเรียนรู้

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....อนุญาตให้
 (นาย, นาง, นางสาว).....จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในศูนย์การเรียนรู้.....ระดับการศึกษา.....
 รูปแบบ.....ประเภท.....ตามหนังสือ
 เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บัดนี้ (นาย, นาง, นางสาว)
 ได้ยื่นคำขอลิขจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้.....
 เนื่องจาก.....

อาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการใน
 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๓ (๑) สำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษา.....
 จึงยกเลิกศูนย์การเรียนรู้.....ของ (นาย, นาง, นางสาว).....

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ตัวอย่าง

คำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้โดยสถานประกอบการ
(กรณี สพท. มีคำสั่งให้เลิก)

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ที่/.....

เรื่อง ให้เลิกศูนย์การเรียนรู้

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

อนุญาตให้ (นาย, นาง, นางสาว).....

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้.....ระดับการศึกษา.....

รูปแบบ.....ประเภท.....ตามหนังสือ

เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บัดนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

มีเหตุอันควรให้เลิกศูนย์การเรียนรู้ เนื่องจาก.....

.....

อาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการใน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๓ (๒) สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา.....

จึงยกเลิกศูนย์การเรียนรู้.....

ของ (นาย, นาง, นางสาว).....

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

แบบคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียน

เลขที่.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเทียบโอนผลการเรียน

เรียน ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่/ผู้อำนวยการ.....

ด้วยข้าพเจ้า (ด.ช.,ด.ญ.,นาย,นาง,นางสาว).....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เลขประจำตัวนักเรียน.....

นักเรียนช่วงชั้นที่.....มีความประสงค์ขอเทียบโอนผลการเรียนจาก.....

เพื่อให้ได้รายวิชาตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน.....

ช่วงชั้นที่.....จำนวน.....รายวิชา ดังนี้

ลำดับ ที่	รหัส/รายวิชา	หน่วยกิต/ หน่วยน้ำหนัก	หลักฐาน/ข้อมูลประกอบการ พิจารณาเทียบโอน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

แบบบันทึกการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา.....
 รหัสวิชา.....หน่วยน้ำหนัก/หน่วยกิต..... ช่วงชั้นที่.....
 ของ (ด.ช.,ด.ญ.,นาย,นาง,นางสาว).....
 ตามคำร้องเลขที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

มีผลการเทียบโอน ดังนี้

ลำดับ ที่	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	หลักฐาน/ข้อมูล/ วิธีการเทียบโอน	ผลการเทียบโอน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
รวม				

สรุปการตัดสินใจการเทียบโอน ได้รายวิชา ไม่ได้รายวิชา

เหตุผลในการตัดสินใจ.....

ระดับผลการเรียนที่ได้.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....ประธานคณะกรรมการ
(.....)

แบบรายงานผลการเทียบโอนผลการเรียน เลขที่.....

โรงเรียน.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เขตพื้นที่การศึกษา.....

ขอรายงานผลการเทียบโอนผลการเรียนของ.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เลขประจำตัวนักเรียน.....

นักเรียนช่วงชั้นที่.....ตามคำร้องเลขที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ให้ได้รายวิชาตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน.....

ช่วงชั้นที่.....จำนวน.....รายวิชา ดังนี้

ลำดับ ที่	รหัส/รายวิชา	หน่วยกิต/ หน่วยน้ำหนัก	ระดับผล การเรียน	วิธีการเทียบโอน

ลงชื่อ.....กรรมการ ลงชื่อ.....กรรมการ

(.....) (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ ลงชื่อ.....ประธานคณะกรรมการ

(.....) (.....)

การอนุมัติผลการเทียบโอน

 อนุมัติ ไม่อนุมัติ

ลงชื่อ.....หัวหน้าสถานศึกษา

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบคำร้องขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เลขที่.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

เรียน ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่/ผู้อำนวยการ.....

ด้วยข้าพเจ้า (ต.ช.,ต.ญ.,นาย,นาง,นางสาว).....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เลขประจำตัวนักเรียน.....

นักเรียนช่วงชั้นที่.....มีความประสงค์ขอเทียบโอนความรู้และ

ประสบการณ์จาก.....

.....

.....

เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนรายวิชา.....

รหัส.....นวนหน้า/หน้า/หน่วยกิต.....ช่วงชั้นที่.....

โดยมีเอกสาร/หลักฐาน/ข้อมูล ประกอบการขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
ดังนี้

๑.

๒.

๓.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ชื่อ.....

(.....)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อำรุง จันทวานิช

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สิริพร บุญญานันต์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ
แผนการศึกษา

ผู้จัดทำ/เรียบเรียงคู่มือ

ดร.จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม

หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนส่งเสริม
การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

นางสาวดารณี อรุณวรารักษ์

นักวิชาการศึกษา 6 ว

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม

หัวหน้ากลุ่มนโยบายและ

แผนส่งเสริมการจัดการศึกษา

ของศูนย์การเรียนรู้

นางสาวจักษณา อธิรัตน์ปัญญา

นักวิชาการศึกษา 7

นางกัลยาณี ปฎิมาพรเทพ

นักวิชาการศึกษา 7 ว

นางสาวดารณี อรุณวรารักษ์

นักวิชาการศึกษา 6 ว

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา